

SPORDIMÄLUMÄNGU SOOME – EESTI MAAVÕISTLUS 24.11.2012 HELSINGI

1. Millise võistluse võitjate nimekiri algab 1965. aastal Larry Scottiga (tuli võitjaks ka aasta hiljem)? Tänavune tšempion on Phil Heath, kes suutis kaitsta oma eelmise aasta tiitlit.

2. a) Ta mobiliseeriti 1943. aastal Jaapani armeesse. 1945. aastal ta üritas põgeneda ning liituda Korea Vabastusarmeeaga. Ta tabati, ent vabastati enne, kui jaapanlased ta hukata jõudsid. Korea sõjas osales ta Lõuna poolel. Lõuna-Korea armees jõudis ta kindralmajori auastmeni (1954). President Park Chung Hee võimuletuleku järel langes aga ebasoosingusse (ühe versiooni kohaselt seetõttu, et oli selle sõjaväekohtu liige, kes määras Park Chung-Hee'le osalemise eest Yeosu-Suncheoni mässus eluaegse vangistuse). Peaaegu 30 aastat elas ta Kanadas, kuniks lõpuks kolis 2000. aastal Põhja-Koreasse, kus ta kaks aastat hiljem 83-aastasena suri. Kes?

b) Kes oli see Põhja-Korea jooksja, kelle ainsaks kinnitatud maailmarekordiks jäi 1962. aastal 51,9 naiste 400 m jooksus? Samas suutis ta mitmel korral joosta kiiremini nii kehtivast 400 kui 800 m rekordist (parimateks jäid 1964. aastal joostud 51,2 ja 1.58,0).

3. 2012. aasta Londoni olümpial osalenud Ian Millari jaoks olid need tema kümnendad olümpiamängud. Enne selle rekordi püstitamist jagas ta seda koos küsitava sportlasega, kes osales üheksatel mängudel (1964-96). Olümpialt võttis 2 hõbemedalit – ühe 1968 Fännil ja teise 1980. aastal Staril. Ta oli ka kahekordne maailma- ja viiekordne Euroopa meister. Kes?

4. a) Millise riigi peaminister kõrvaldati 2009. aastal ühelt spordivõistluselt dopingureeglite rikkumise tõttu? Sellele vaatamata on ta tänaseni oma ametis.

b) Millise ala maailmameistrivõistlustelt saavutas seesama peaminister pärast karistuse kandmist hõbemedali? Samalt alalt (individuaalarvestuses) võitis küsitava poeg, keda samuti on dopingureeglite rikkumise eest karistatud, aga pronksmedali?

5. Kellest jutt (sünd. 1960)?

- Ta ei ole sugulane samanimelise legendiga;
- 1991/92 hooajal oli 22 väravaga Bundesliga parim väravakütt;
- Ühtlasi tuli ta VfB Stuttgarti meeskonnaga riigi meistriks;
- Võitis 1988. aasta olümpialt pronksmedali.

6. a) Millise riigi rahvusstaadion sai kannatada 1972. aasta maavärinas? Küsitav riik pole olümpiamängudelt võitnud kunagi ühtegi medalit. Pärast rekonstrueerimistöid nimetati staadion 1950ndatel surnud riigi endise presidendi auks. Kui antud presidendi suur austus oli unustusse vajunud, ristiti staadion (1998) ümber teise presidendi järgi – uueks „ristiisaks“ oli pesapallur Dennis Martínez, kelle hüüdnimeks oli *El Presidente*.

b) 2005. aastast on pesapalliklubi Montreal Expos uueks kodulinnaks Washington ning klubi ametlikuks nimeks Washington Nationals. Millises linnas pidas meeskond aga 2003-2004 MLB hooaegadel osad kodumängud enne Washingtoni kolimist? Nende mängude ajal kogus meeskond suurema kodupubliku kui Montrealis mängides. Ajutisel kodulinnal pole kunagi olnud oma MLB-võistkonda ning Montrealist on sinna linna u 3000 km.

7. 2012. aasta EM-finaalturniiri veerandfinaalis Itaalia-Inglismaa lõi efektse penalti Andrea Pirlo, kes pettis ära inglaste väravavahi Joe Harti ning kõksas palli kergelt, ent kindlalt värava keskele. Taoline trikilöök on saanud endale nimetuse endise Tšehhoslovakkia koondislase järgi, kes 1976. aastal lõi EM-finaalis otsustava penalti sakslaste väravasse. Kuidas taolist penaltilööki nimetatakse?

8. Milliste spordialade võistlused 2012. aastal Londoni olümpial toimusid samas

a) näitustekeskuses, kus 1948. aastal leidsid aset poksi-, maadlus-, tõstmis- ja riistvõimlemisvõistlused;

b) hoones, kus 1948. aastal võisteldi poksis, veepallis, vettehüpetes ja ujumises?

9. Selle suusahüppetehnika leiutajateks olid norralased Jacob Tullin Thams ja Sigmund Ruud pärast I maailmasõda. Seda tehnikat iseloomustasid puusadest ettepoole kallutatud ülakeha, ette viidud käed ning paralleelselt paiknevad suusad. Tehnika oli üldlevinud kuni 1950. aastateni, mil selle vahetasid välja moodsamad Däscheri ja Windischi tehnikad. Mis suusahüppetehnika?

10. Prantsuse Viienda Vabariigi valitsuses on olnud ka spordiministri ametikoht, mida on pidanud teiste seas ka

a) iluuisutaja (ametis 1984-86);

b) kergejõustiklane (1995-97);

c) vehkleja (2002-07);

d) judoka (2011-12). Nimetage need olümpiamedalid!

11. See võitlusspordialade firma loodi Oscar de la Hoya poolt 2001. aastal. Kuigi de la Hoya on firmas enamusosanik on tema äripartneriteks teiste hulgas ka Bernard Hopkins, Joseph Ochoa ja Ricky Hatton. 2006.aastal püstitas ka teleõigustega kauplev firma omalaadse rekordi - müües üle 2 miljoni pay-per-view (tasulise telesaate). Mis firma?

12. a) Kes oli see parempoolsete vaadetega prantsuse kirjanik, kes külastas 1896. aastal Ateena olümpiamänge? Reisis inspireerituna avaldas ta aastatel 1896-99 rea kirjutisi pealkirjaga „Le voyage d'Athènes“, kus ta teiste asjade hulgas kritiseeris muistse Ateena poliitilist korraldust?

b) 1945. aastal väisas mõneti tugevdatud koosseisuga Moskva Dünamo jalgpallimeeskond Suurbritanniat, kohtudes Chelsea, Arsenali ja Glasgow Rangersiga. Neist jalgpallimängudest inspiratsiooni saanuna, avaldas üks vasakpoolsete vaadetega inglise kirjanik essee „Sporting Spirit“, kus ta kritiseeris võitlussporti kui sellist. Kes?

13. Kes on ainus jalgpallur MM-ajaloos, kes on finaalis mänginud kahe erineva riigi eest (1930 ja 1934)?

14. a) Kes on tulnud judos olümpiavõitjaks nii omas kaalus kui absoluutkategorias?

b) Kes on tulnud ühel ja samal aastal judo maailmameistriks nii absoluutkategorias kui ka oma kaalukategorias (mis ei olnud sugugi kõige raskem)?

15. 23. aprillil 1980 püstitas ta uueks odaviske maailmarekordiks 96.72. Eelmine tippmark, mille oli püstitanud Miklos Nemeth Montreali olümpial, sai parandatud kahe meetriga, Selle rekordi järel algas arutelu oda disaini ning lennuomaduste üle. Kes oli see rekordimees (1953)?

16. a) Milliseid tooteid on alates 1920. aastatest müüdnud Trojan kaubamärgi alt? 2003. aastast on toodete turustamiseks vastav internetisait, millel pilatakse tugevalt võitlussporti, eriti olümpiamänge. Nii fantaseeritakse leheküljel Trooja Mängudest, kus kavas põnevad alad nagu „synchronized shooting“ ning ujumisstiilid nagu „doggy“ ning „missionary“.

b) 2004. aasta Super Bowli vaheajal demonstreeriti teistsugust sportmängu. Sellel ameerika jalgpalli alaliigil on nüüdseks USAs ja Kanadas oma liiga, mille kohta kasutusel lühend LFL. Kui F ja teine L peaks olema lühendina arusaadavad, siis mida tähendab see esimene L profiliiga nimes?

17. Ühtedel olümpiamängudel on purjeregatt läbi viidud järvel. Nimetage see järv.

18. a) Üks populaarse võistkonnaala keelustati 2000. aastatel mitmel pool Pakistanis (sh Punjabi piirkonnas) pärast seda, kui see oli põhjustanud mitmeid õnnetusi, näiteks ühe mootorratturi surma. Milline mänguvahend on sellel spordialal?

b) Kes on pildil olev sportlane?

19. 1976. aastal ei võitnud võõrustajamaa Montreali olümpialt mitte ühtegi kuldmedalit. Hiljem on korraldajad jäänud tühjade pihkudega ka Sarajevos 1984 ja Calgarys 1988. Kaks korda on niimoodi juhtunud ka enne Montreali. Nimetage need mängud!

20. a) See võistlus toimus esmakordselt 1909. aastal ning viimati peeti seda 1997. aastal. See toimus traditsiooniliselt marsruudil Leeuwarden - Sneek - IJist - Sloten - Stavoren - Hindeloopen - Workum - Bolsward - Harlingen - Franeker – Dokkum – Leeuwarden. Mis võistlusega on tegemist?

b) Küsitav võistlus toimus esmakordselt 1926. aastal ning sealt peale on toimunud see iga-aastasena (välja arvatud 1938-48, 1960-69, 2004 ja 2010). 1979. aastani toimus see marsruudil Pariis-Strasbourg (mõnikord ka vastupidi). 1980. aastast on meeste start on olnud alati Pariisis, finiš aga Colmaris. Kõige rohkem kordi – 10 – on võitjaks tulnud poolakas Gregorz-Adam Urbanowski (ajavahemikus 1994-2007). 2012. aastal võitis venelane Dmitri Ossipov ajaga 55:54.26 (võistlustrassi pikkuseks oli 436,1 km). Millise spordiala võistlus?

21. Milline tuntud võistlus viiakse iga-aastaselt läbi Aintree nime kandval rajal? Rajal on pikkust 7242 meetrit.

22. a) Milline riik on lisaks USA-le ainsana võitnud suvistelt paraolümpiamängudelt (1960-2012) rohkem kui 500 kuldmedalit? Talvistelt mängudelt pole küsitav riik samas võitnud ühtki kuldmedalit?

b) Milline riik pole küll kordagi osalenud olümpia võrkpalliturniiril (riigi sportlased on tuntust kogunud peamiselt raskejõustikualadel), kuid on olnud väga edukas meeste istevõrkpallis (kuldmedalid 1988-2000 ja 2008 ning hõbemedalid 2004 ja 2012)?

23. Millise tuntud poliitiku nimekaim (1947-2009) võitis 1989. aastal autoralli MM-sarjas 2 etappi – Rootsis ja Uus-Meremaal? Ta kihutas neil rallidel võidule Mazda 323 4WD autol,

lisaks sõitis ta rallidel Datsuni, Fiati, BMW ja Mercedese roolis.

24. Märkus: selles küsimuses on jutt rahvusvahelistest spordialaliitudest, mille näol on tegemist olümpiaaladega.

a) Millise spordialaliidul on olnud selle tegutsemisaja vältel ainult üks president ja kellega on tegemist?

b) Millise kahe muu spordialaliidu senised presidendid on olnud pärit ühest ja samast riigist?

25. 2007.aastal sai sellest New York Yankeesi pesapallurist ajaloo noorim mängija, kelle kontol 500 *home runi*. Kellest?

26. a) Millise spordiala olümpiavõitjate nimistust leiab ka William Listeri nime, kuigi mitmed olümpiaajaloolased on jõudnud järeldusele, et mees võis surra enne võistluste algust ning ei saanud loomulikult osaleda?

b) Mis aastast pärineb viimane juhtum, kui Rahvusvaheline Olümpiakomitee otsustas kuldmedalit (kuldmedaleid) mitte välja anda?

27. Kes oli esimene tõstja, kes tõstis pea kohale raskuse, mis oli võrdne tema kolmekordse kehakaaluga? Seda suutis see kergekaalu tõstja 1983. aasta MM-võistlustel (erakordsest saavutusest vaatamata pälvis ta võistlustel hõbemedali). 1987. aastal tuli ta oma kaalukategoorias maailmameistriks, 1984 ja 1987 võitis EM-tiitli. Souli olümpialt sai hõbeda, kaotades vaid Naim Suleimanoglule.

28. Maailmas peetakse jooksuvõistlust, mis reklaamib end kui „maailma madalaim maraton”. 2007. ja 2008. aastal oli meeste arvestuses võitjaks sama sportlane. Kuid millist riiki esindas ta

a) 2007. aastal;

b) 2008 aastal?

29. Läbi aegade edukaim murdmaasuusataja olümpial on olnud muidugi Björn Daehlie, kes võitis kokku 12 medalit (8+4+0). Kes oli aga selles arvestuses rekordiomanik enne Daehliet, olles võitnud kokku 10 medalit (4+5+1)?

30. a) Kes kirjutas raamatu „Aeroobika”, mis avaldati USAs 1968. aastal? Raamatu avaldamist loetakse samanimelise treeningmetoodika alguseks.

b) Mis nime kannab sporditepingu meetod, mille leiutas 1970. aastal jaapanlasest kiropraktik Kenzo Kase? Meetod levis väljaspoole Aasiat peale Souli olümpiamänge.

31. Kes on nähtava logo kuulsusest autor (sünd. 1969)?

32. a) See spordivahend leiutati juba 18. sajandil, 1980. aastatel tegid ameeriklastest vennad Brennan ja Scott Olson sellele mitmeid tehnilisi uuendusi, mis laiendasid oluliselt vahendi kasutusvõimalusi. Millest on jutt?

b) Olsonite vendade firma kandis algselt nime Ole's Innovative Sports. Hiljem võeti kasutusele märksa kuulsam firmanimi, mis ühtlasi kasutusel ka omaette kaubamärgina. Mis kaubamärgist

on jutt?

33. Millise riigi millise spordialaliidu logo näete pildil?

34. a) 2012. a juunis püstitati uus loomade 100 m jooksu maailmarekord. Uueks rekordiomanikuks on gepard Sarah, kes elab USAs Cincinnatis loomaaias. Millised on uued rekordnumbrid? Kõige lähemale vastanud võistkond saab punkti, teiseks täpsema vastuse võistkond aga pool punkti.

b) Oma karjääri (1929-31) jooksul võistles ta 68 korral. Võitjaks tuli ta 51 korda (sealjuures 19 korda järjest). Ta on ühtlasi ainus koer, kes suutnud võita kolmel kõige mainekamal koertejooksul: English Greyhound Derby (1929 and 1930), Caesarewitch (1930) ja St Leger (1931). Mis nime kandis see Irimaal sündinud hurt (1926-39)?

35. Ta (sünd. 1973) on üks spordimaailma kuulsamatest astmaatikutest. Siiski on haigus temaga juba alates lapsepõlvest. Ta alustas ujumisega arsti soovitusel, et tugevdada kopsusid ja kaitsta keha ränkade astmahoogude eest. Atlanta olümpialt 1996 võitis ta neli kuldmedalit - ühtlasi oli ta esimene ameeriklanna, kes sellise saavutusega hakkama saanud. Kes?

36. Traditsiooniliselt tähistatakse mängijad bridžis 4 põhiilmakaarte järgi. Seda teadmist aluseks võttes palun märkige iga mängija istekoht bridžimängus, mis toimus 16. jaanuaril 2006 kahe paari vahel. „Kodumeeskonda“ esindasid Rolf Peterson and Wendy Bealer ning nende vastasteks, kes nimetasid end ülejäänud maailmaks, olid Chris Dixon ja Harry Otten:

- a) Peterson
- b) Bealer
- c) Dixon
- d) Otten.

37. Millised kaks Euroopa riiki võitsid oma Londoni olümpialt 2012 oma riigi ajaloo esimese olümpiamedali? Mõlemad riigid said ühe hõbemedali.

38. a) Kes juhtis aastatel 1980-84 Los Angelese olümpiamängude orgkomiteed ja oli seejärel pesapalliliiga MLB komissar (1984-89)? 1984. aastal valis ajakiri Time ta Aasta Inimeseks. 2003. aasta California kubernerivalimistel, kui võitjaks osutus Arnold Schwarzenegger, saavutas ta paremuselt kuuenda tulemuse.

b) Mis nime kannab see links-tüüpi golfirada, millel on peetud US Openit 1972. (võitjaks Jack Nicklaus), 1982. (Tom Watson), 1992. (Tom Kite), 2000. (Tiger Woods) ja 2010. aastal (Graeme McDowell)? 1977. aastal selgitati rajal välja PGA Championship (võitja Lanny Wadkins).

39. Milline riik oli edukaim Ateena vaheolümpial 1906. aastal? Riiki esindavad sportlased võitsid ühtekokku 40 medalit (15+9+16).

40. Millisel aastal osalesid ja millist riiki esindasid olümpiamängudel

- a) laskesuusataja, kes 20 km distantsil oli küll kiireim suusarajal, ent ebatäpsem lasketiirus;
- b) kahevõistleja, kes oli parim hüppemäel, ent aeglaseim suusarajal?

41. Millise hüüdnimega kutsuti 1996. aasta Atlanta olümpial osalenud USA riistvõimlemise naiskonda, kes tõi oma riigile olümpiaajaloo esimese kulla võistkondlikus harjutuses? Naiskonda kuulusid Shannon Miller, Dominique Moceanu, Dominique Dawes, Kerri Strug, Amy Chow, Amanda Borden ja Jaycie Phelps.

42. a) Milline riik võitis oma ainsa medali korvpallis olümpialt 1972. ja MM-võistlustelt 1990. aastal?

b) Milline jäähokimängija võitis oma ainsa olümpiamedali 1994. ja MM-võistluste medali 2012. aastal?

43. Kes on see USA kergejõustiklane, kes parandas kahel korral 100 m maailmarekordit? Juunis 1991 jooksis ta maailmarekordiks 9,90. 1994. aastal püstitas ta rekordnumbriteks 9,85.

44. a) Kes oli see prantsuse päritolu vehklemismeister, ujuja, vettehüppaja, riistvõimleja ja poksija (harrastas nii inglise kui prantsuse poksi ehk *savated*), kelle skeletti on võimalik näha Peterburis anatoomiamuuseumis? 1897. aastast Venemaal elanud küsitavat meest (eluaastad 1859-1931) peetakse poksi, *savate* ja veepalli esmatutvustajaks riigis.

b) Kes oli see maailmakuulus kirjanik, kelle lapsepõlvkodus eelmises küsimuses mainitud isik õpetas vehklemist ja poksimist?

45. Kelle nime kannab pildil nähtav auhind? Eelmisel hooajal pälvis selle Siena Montepaschi korvpallur Bo McCalebb.

46. a) Milline riik on pidanud andma jalgpalli EM-võistluste veerandfinaalis vastastele loobumisvõidu?

b) Milline riik pääses seetõttu otse poolfinaali?

47. 1990. aastal oli ta põhikandidaat Calderi auhinnale, mille saab NHL-is hooaja parim uustulnukas. Tema ja paljude teiste suureks pettumuseks määrati auhind aga 31-aastasele Sergei Makarovile, kellel oli toleks ajaks selja taga 12-aastane profikarjäär NSV Liidus. Nurin viis järgmisel aastal tänaseni kehtiva muudatuseni, mis sätestab, et auhinnasaaja peab olema 26. eluaastast noorem. Kelle ilmajätmine sellise muudatuseni viis?

48. a) Kes oli see naine, kes üritas kolmel korral ebaõnnestunult ujuda üle La Manche'i väina? Ta oli üks kujundujumise algatajaid ning ujumistrikoode modell, kes osales legendaarses 1916. aasta filmi „A Daughter of the Gods“ („Jumalate tütar“) alastistseenis. Film pole kahjuks aga säilinud.

b) „A Daughter of the Gods“ („Jumalate tütar“) oli esimene USA mängufilm, mis läks maksma üle 1 miljoni dollari. 1952. aastal valmis aga film „Million Dollar Mermaid“ („Miljoni dollari näkineid“), mis jutustas eelmise küsimuse vastuseks oleva naisterahva loo. Kes, ise samuti ujujana tuntust kogunud naine, kehastas peategelast?

49. Kes on see kuulus spordimaailma tegelane (sünd. 1944), kes viimastel aastatel tegeleb küll peamiselt tiibeti mastiffide aretamisega?

50. Järgmised küsimused puudutavad kõik pallimängualasid, mis olid kavas ka 2012. aasta suveolümpial. Kõigis küsimustes on kasutusel termin Euroopa Meistri Liiga või karikas. Võistluse nimi võib-olla ka teistsugune, kuid igal juhul peetakse küsimuses silmas kõige kõrgema taseme sarja. Näiteks - kui küsimus oleks meeste jalgpallist, siis käiks see Meistrite Liiga, mitte Euroopa Liiga kohta.

a) Millise spordiala Euroopa Meistrite Liiga (või karika) võitsid nii sama klubi mees- kui ka

naispallurid (küsitav ala ei ole sulgpall, kus mehed-naised saavad võistelda segavõistkonnana)?

b) Millise spordiala Euroopa Meistrite Liiga (või karika) võitsid nii meeste kui naiste arvestuses võistkonnad, mille peatreenerid viisid oma maa koondise ka Londoni olümpiavõitjaks?

c) Millise spordiala Euroopa Meistrite Liiga (või karika) võitis klubi, mis esindas oma riiki samas spordialal ka Londoni olümpial?

d) Millise spordiala Euroopa Meistrite Liiga (või karika) võitis klubi, mis seejärel likvideeriti?

51. Kuidas nimetatakse ameerika jalgpallis kaht punkti väärt võimalust, kui palliga mängija tema oma tsoonis maha tõmmatakse?

52. a) Kes on see iluuisutaja, kes on võitnud paarissõidus kaks olümpiakulda kahe erineva naispartneriga?

b) Kes oli see naispaarissõitja, kes võitis koos Aleksei Ulanoviga 1973. ja 1974. aasta MM-võistlustelt kaks hõbemedalit? Ulanov oli 1971/72 olnud Rodnina partneriks ning hõbemedalid teenitigi just Rodnina ja tolle uue partneri Aleksander Zaitsevi järel.

53. See Jaapani linn on võõrustanud nii suve- (1964 Tokyo) kui taliolümpiat (1998 Nagano). Tokyo olümpia ajal võisteldi seal ratsutamises, Nagano olümpia ajal peeti seal curlinguturniiri. Mis nime kannab see unikaalne linn?

54. a) Kes on need kaks õnnetut sportlast, kes vaatamata sellele, et on saavutanud olümpia kergejõustikuvõistluste finaalis neid edestanud sportlastega sama tulemuse, on pidanud leppima neljanda kohaga?

b) Kes on pidanud leppima vormel-1 sarjas kolmanda stardikohaga, kuigi on sõitnud kvalifikatsioonisõidus välja teda edestanutega sama aja?

55. See alžeerlane võitis Amsterdami olümpialt 1928 kuldmedali maratonijooksus. Suri ta aga kolm päeva pärast oma 61. sünnipäeva, mil tema tapsid Alžeeria vabastusliikumise tegelased, kuivõrd mees oli keeldunud tegemast nendega koostööd. Kes (1898-1959)?

56. a) Pildil nähtav jõustõstmise stiili nimetus kattub ühe spordiala omaga. Millisega?

b) Millist terminit, mida eriti sagedasti on kasutama hakatud käesoleval sajandil, võitis kasutusele Argentina ajaleht El Grafico 1968. aastal iseloomustamaks taktikat või stiili, mida Estudiantes de la Plata jalgpalliklubi kasutas Intercontinental Cupi võitmiseks?

57. Kuigi see kuulus jalgrattur (sünd. 1936) pole kordagi võitnud Tour de France'i, on ta kaheksal korral hõivanud tuuri kokkuvõttes koha esikolmikus. Kolmel korral tuli ta tuuril teiseks ning viiel korral kolmandaks. Kes?

58. a) Kes oli see võimlemis- ja maateaduse õpetaja (1759-1839), kelle järgi nimetati Ida-Saksamaa kõrgeim rahvuslik auhind, mida määrati teenete eest sporditeaduste alal? Tema spordialastest töödest võib mainida teiste hulgas teoseid „Gymnastik für die Jugend“, „Katechismus der Turnkunst“, „Spiele zur Übung und Erholung des Körpers und Geistes“ ja „Kleines Lehrbuch der Schwimmkunst“.

b) Mis aastal osales olümpiamängudel korvpallur Mou Zuoyun? Tema nime kannab CBA (Hiina RV korvpalliliiga) võidukarikas.

59. Ta (sünd. 1928) on sakslasest malesuurmeister. Rohkem tuntust on kogunud ta aga kohtunikuna. Ta oli peakohtunikuks nii Fischeri-Spasski (1972), Karpovi-Kortšnoi ja Kasparovi-Karpovi (1986) MM-tiitlimatšide ajal. Kes?

60. a) Milline on teine riik lisaks USA-le, mis on võitnud kuldmedali samalt võistlusalalt kõigil Londoni olümpiatel? Millise alaga on tegemist? 1908. aasta mängudel ei olnud tegemist küll iseseisva riigiga, ent neil oli oma olümpiakomitee ja –koondis.

b) Jättes arvestamata punktis a küsitud võistlusala ning endiselt mitte arvestades USA sportlasi, siis milline on teine ala, mille võitjad 1948. ja 2012. aasta Londoni olümpiatel pärinesid samast riigist? Nimetage ka riik!

61. Sigfrid Edström, kes oli üks 1912. aasta Stockholmi olümpiamängude peakorraldajaid, valiti samal aastal ühe rahvusvahelise organisatsiooni presidendiks. Seda ametit pidas ta 1946. aastani. Millise organisatsiooniga oli tegemist?

62. a) Tõenäoliselt vanim spordiala, milles on selgitatud maailmameistreid, on nn *real tennis* (meeste üksikmäng). Ala esimeseks maailmameistriks tuli 1740. aastal prantslane nimega Clerge Sr. Kes on aga see sportlane, kes on tulnud selle ala maailmameistriks igal korral alates 1994. aastast? Tema ees-ja perekonnanimi kattuvad sporditegelasega, kes juhtis orgkomiteed, mis suutis viia olümpiamängud Sydneyse. Tänapäeval töötab nimekaim rahvusvahelisel ja mõjukal ametikohal, mis seotud ka spordiga.

b) Jalgpallitennis ehk futnet sai maailmas tuntumaks 1990.aastatel (ala esimesed MM-võistlused peeti 1994). Millises riigis, mis tuntud nii jalgpalli-kui tennisemaailmast, see sportmäng juba 1920. aastatel leiutati? Mäng leidis tunnustuse spordialana 1961. aastal.

63. Millise maa korvpallur tuli Houston Rocketsi koosseisus esimese eurooplasena NBA meistriks? Juhtus see 1993/1994. hooajal. Tegemist ei olnud väga olulise tegijaga – ta osales hooaja jooksul 22 mängus, visates kõigi mängude peale kokku 53 punkti.

64. a) Esmakordselt oli see olümpiaprogrammis 1996. aastal. Kolmel korral (1996-2004) oli see avatud mõlemast soost võistlejatele, ent selles ei osalenud ühtegi naist. 2008. aastast on see mõeldud ainult meestele. Mis võistlusalaga on tegemist?

b) Milline (olümpia) võistlusala oli avatud varemalt ainult meesvõistlejatele, kuid 1990. aastate I poolest on oodatud osalema ka naised? Seda nad siiani siiski teinud ei ole.

65. Teda on kirjeldatud kui „esimest Ameerikas sündinud naist, kes saavutas sportlasena rahvusvahelise tuntuse“. Ta võitis üksikmängus kokku 19 Suure Slämmi turniiri – 4 Pariisist, 8 Wimbledonist ja 7 US Openilt. Samuti tuli ta 1924. aastal Pariisis naiste üksik- ja paarismängus olümpiavõitjaks. Kes?

66. a) Kahe peale on nad olümpialt võitnud 8 kuld- ja 4 muud medalit. Nad on pärit naaberriikidest. Mõlema eesnimed tähendavad sama asja. Mõlema nimi on ühtlasi ka rõivabrändiks: logona kasutatakse mõlema brändi puhul küsitavate isikute autogrammi. Kes on need omaaegsed oma spordialade tippu kuulunud atleedid?

b) Seda nime on kandnud lausa neli erinevat jalgpallurit (meest), kellel on õnnestunud olla MM- või EM-võistluste parimaks väravakütiks. Nimetage see nimi!

67. Esimene ja ainus Liechtensteini esindaja, kes on osalenud vormel-1 Grand Prix' võistlustel, on kuulsu autokonstruktori lapselapselaps. Ta debüteeris sarjas 1. juulil 1973 ning sõitis Ensigni ja Brabhami meeskondades, kogumata siiski ainsatki punkti. Kellega on tegemist?

68. a) USAs on leiutatud arvutiprogramm nimega Authoring Engine, mis kirjutab spordiuudiseid ajalehtedele-internetilehekülgedele. Näiteks analüüsib programm erinevate pallimängude statistilisi näitajaid ja siis, kasutades spordireporterite omast keekekastust, kirjutabki uudise valmis. Leiutajad on veendunud, et roboti ja inimese kirjutatud uudist pole enam võimalik eristada. Programmi autoriõigused kuuluvad firmale Narrative Science, mille juht Kristian Hammond väidab, et Authoring Engine on tänapäeval juhtiv spordireporter ühe endise olümpiaala osas, millest „keegi teine ei kirjuta“. Millise alaga on tegemist?

b) Kes on see austraallasest olümpiavõitja, kes osanikuna kompaniis CPM-Media (ning sellele kuuluvas internetidomeenis adsCPM.com) on kogunud tuntuks teatud pahavara tootjana? Tema firmas valmistatud pahavara püüab avada hüpikakna reklaame ning võtta ühendust pornolehekülgedega, isegi kui inimene seda ise ei taha.

69. Millisel distantzil võitis Mark Spitz esimese oma seitsmest olümpiakullast 1972. aasta Müncheni olümpial?

70. 1980. aastal möödus 50 aastat esimeste jalgpalli MM-võistluste toimumisest. Selle tähistamiseks peeti jalgpalliturniir, mis on tuntud kui Copa de Oro de Campeones Mundiales või Gold Cup (Kuldkarikas). Algne idee oli, et see on nende kuue meeskonna vaheline turniir, kes tolleks ajaks olid võitnud MM-tiitli.

a) Milline riik võitis selle turniiri?

b) Milline riik osales turniiril, kuigi ei olnud võitnud MM-tiitlit?

71. Kuidas nimetatakse purjetamises kolmnurkset, peamiselt taganttuule kasutamiseks mõeldud kolmnurkset lisapurje?

72. a) Milline sündmus juhtus esmakordselt (teadaolevalt) New Yorgis 19. septembril 1840 ja seni viimati (teadaolevalt) Kaunases 19. märtsil 1997?

b) Millise saavutusega pole ükski meeskiiruisutaja hakkama saanud ei olümpial ega MM-võistlustel? Küll on sellega EM-võistlustel hakkama saanud norralased Ivar Ballangrud (1936) ja Michael Staksrud (1937), austerlane Max Stiepl (1938), lätlane Alfons Berzins (1939), rootslane Åke Seyffart (1947) ja hollandlane Cornelis Verkerk (1967). Küsimus ei puuduta lühirajaisutamist!

73. Millise traditsioonilise spordivõistluse esimene mitteeurooplasest võitja oli 1988. aastal ameeriklane Andrew Hampsten?

74. a) Esmakordselt toimus see spordivõistlus seal riigis 1946. aastal. Tegemist ei olnud tollal vaba riigiga. Järgmisel aastal ei saanud võistlust sõja tõttu täies mahus korraldada, aset leidis väiksem üritus nimega „Tour of the Three Valleys“ („Kolme oru velotuur“). Järgmine kord toimus üritus alles 2001. aastal, sealpeale on tegemist iga-aastase sündmusega. Mis riigis leiab aset see rattaüritus?

b) Mis itaaliakeelset nime kannavad kaks tõusu, mis võitsid Giro d'Italia koduleheküljel toimunud küsitluse, et millised tõusud peaksid olema kindlasti kavas 2012. aasta velotuuril? Mõlemat tõusu said jalgratturid võtta samal, 20. etapil.

75. 28. eluaastaks jõudis ta esimese ja seni ainsa sulgpallurina „Super Grand Slamini“. See tähendab, et ta on võitnud kõik üheksa sulgpallimaailma olulist tiitlit, sealhulgas olümpiakulla, MM-tiitli, maailma karika jne. Kellega on tegu (sünd. 1983)?

76. a) Kes on jalgpallis võitnud nii Euroopa kui ka Aafrika meistritiitli?

b) Jalgpalli MM-turniiril on toimunud mäng, milles on osalenud kaks venda, esindades erinevaid rahvuskoondisi. Nimetage vendade ühine perekonnanimi!

77. Pildil näete 26. juunil 1925 Pariisi lähedal Montlhery ringrajal toimunud traagiliste tagajärgedega õnnetust, mis röövis tollase ühe kuulsama rallisõitja (1888-1925) elu. Kummalise kokkusattumusena lahkus ka küsitava poeg siit ilmast 36-aastasena. Kellest jutt?

78. Mitu mängu mängis 2012. aastal lõppenud põhihooajal iga meeskond

- a) MLBs;
- b) NBAs;
- c) NFLis;
- d) NHLis?

79. Ta võitis 1968. aastal Mexico olümpial kuldmedali espadronis. Neli korda olümpial võistelnud ja ka kolm korda maailmameistriks tulnud mehe nimetas IFF 1967. aastal kõigi aegade parimaks vehklejaks. 1975. aastal ta arreteeriti ning mõisteti 25 aastaks vangi süüdistatuna luuramises ühe NATO liikmesriigi kasuks. Hiljem on selgunud, et mees oli nii CIA kui ka Poola luureteenistuse agent. Kes?

80. a) Milline USA korporatsioon on vastutav kõigi nende *bowling*us tehtud uuenduste eest: vulkaniseeritud kummist tehtud kuulid (19. sajandil); masin, mis asetab kurikad tagasi nende

kohale (1950ndad) ja masin, mis arvestab mängija punkte (1970ndad)?

b) Mis nime kannab pāramootoreid tootev firma, mis kuulub esimeses küsimuses mainitud korporatsioonile? Nende pāramootoritega on võidetud mootorpaatide vormel 1-sarjas rohkem kui pooled MM-tiitlitest.

81. Millist nime kandis endise jalgpalliametniku järgi nimetatud ajavahemikus 1985-89 toimunud iga-aastane jalgpalliturniir Inglismaa ja Šotimaa vahel, kuhu alates kolmandast aastast kutsuti ka üks külalisvõistkond Lõuna-Ameerikast (vastavalt Brasiilia, Kolumbia ja Tšiili)?

82. a) Milline Euroopa riik on võitnud taliolümpialt ühtekokku kuus medalit, millest pooled pärinevad lühirajaisutamisest?

b) Maailma Antidoping Agentuur (WADA) on oma keelatud ainete ja meetodite nimekirjas (2012) maininud ära kuus spordiala, kus on keelatud alkoholi (etanooli) tarvitamine võistluse ajal. Milline neist aladest kuulub ainsana olümpiaprogrammi (2010 või 2012)?

83. Mõlemad mehed pildil on 4-kordsed olümpiavõitjad (2002-2010). Mis on nende nimed?

84. Millisel spordialal ja mis aastal võitsid individuaalse OM-kulla ning MM- ja EM-tiitli nii meeste kui ka naiste arvestuses sportlased, kes tegelikult ei esindanud Euroopa riiki?

85. Gerry Weber Open on iga-aastane ATP-turniir, mille tšempion 2012. aastast on Tommy Haas, kes finaalis alistas Roger Federeri. Turniiri loetakse üheks olulisemaks ettevalmistuseks enne Wimbledonit. Millises linnas see turniir toimub?

86. Kes (või mis riik, kui tegemist on teatevõistlusega) on tulnud kõige ülekaalukamalt olümpiavõitjaks, kui erinevus esimese ja teise koha aegades kanda üle distantsi pikkuseks

a) meeste jooksualadel (1908.aastal jooksis Wyndham Halswelle üksinda ja ei lähe arvesse);

b) naiste jooksualadel;

c) meeste murdmaasuusatamises;

d) naiste murdmaasuusatamises.

87. 1987.aastal võitis ühendriiklane Edwin Moses 400 m tõkkejooksu 122. korda järjest. Pikima võidujada au kuulub siiski aga sportlasele, kes ajavahemikus 1957–1966 võitis järjest 150 võistlust. Kellele?

88. Enne MM-võistluste algust oli sulgpallis mainekaimaks turniiriks All England Open.

a) Kes on selle turniiri suutnud üksikarvestuses võita kõige rohkem arv kordi – 10? Aastatel 1954, 1957-58, 1960-64 ja 1966-67 võitjaks tulnud naine saavutas ka 7 paarismängu tiitlit (neist 6 koos oma õega). Õdede isa on aga turniiri 18-kordne võitja (sh 6 üksikmängu tiitlit).

b) Kes on see indoneeslane, kellel on kõige rohkem tiitleid meesüksikmängus – 8 (1968-74 ja 1976)? Ta võitis ka 1972.aasta olümpiaturniiri, kui sulgpall oli kavas näidisalana ning tuli 1980. aastal maailmameistriks.

89. Kes on pildil nähtav NBA mängijate ühenduse juht?

90. a) Millise ühise nimega tunneme härrasmehi Francisco Guilledot ja José Doroteo Arango Arámbulat? Üks neist tuli 1923. aasta juunis maailmameistriks, teine aga suri järgmisel kuul.

b) 1992. aasta olümpial olid võistlusareenid nagu _____ Sant Jordi (kus toimusid riistvõimlemise, võrk- ja käsipalli üritused), _____ d'Esports de Barcelona (iluvõimlemine, võrkpall), _____ de la Metallúrgia (vehklemine, moodne viievõistlus), _____ Blaugrana (judo, taekwondo, rullisuhoki), _____ d'Esports de Badalona (korvpall) ja _____ d'Esports de Granollers (käsipall). Milline sõna puudub kõigi nende võistluspaikade nimede algusest?

91. Kes (sünd. 1978) on pildil olev kahekordne olümpiavõitja, ainuke selline mees omal alal (jutt käib nn moodsast ajajärgust)?

92. a) Kes on võitnud kõige rohkem MM-tiitleid laskmises – 41 tiitlit ajavahemikus 1898-1914? Ta on ka ainus, kellele on kuulunud maailmarekordid vabapüstoli harjutuses (60 lasku 50 meetrilt) ning vabapüssi kolmevõistluses.

b) Millises laskedistsipliinis on nii Eesti kui Soome rekordid paremad kui kehtiv maailmarekord? Õige vastus ei ole meeste standardpüstol (25 m), kuigi sealgi on Soome rekord maailmarekordist parem.

93. Pildil ainus inimene, kes võitnud ühtedel mängudel medali nii basseinist kui ka avamerelt. Kes on see sportlane? Kaelas olevad medalid ei pärine Londoni mängudelt.

94. a) Mis on nende meeste ühine nimi? Vasakul näeme jalgpallurit, kes nimetati 1960. aastal Aafrika parimaks jalgpalluriks ja kelle vennapoeg on võitnud kahel korral UEFA Meistrite Liiga. Paremal pool on aga laulja, keda on nimetatud „Golden Voice of Africa” ning kelle

tütar on saavutanud kolm medalit paraolümpia kergejõustikuvõistlustelt.

b) Kelle nime kannab hauakamber (mastaba), kus leidub reljeef, millel kirjeldatakse maadlust? See poliitik ja filosoof elas u 25.-24. sajandil eKr.

95. Viimati püstitas kergejõustiklastest sisetingimustes olümpiaaalal uue maailmarekordi Ashton Eaton. Juhtus see 2012. aasta märtsis MM-võistlustel Istanbulis. Samal võistlusel päev varem püstitati teinegi sisemaailmarekord. Kes sai sellega hakkama?

96. a) Millisele Hispaania firmale kuuluvad MotoGP sarja ja mootorrattaste mõlema traili-sarja turundus- ja teleülekandeõigused? Aastatel 1998-2006 kuulus see firma USA kontsernile CVC, kes pidi firmast loobuma EL-i konkurentsiameti nõudel, kuna nad olid endale ostnud enamusosaluse Vormel-1 sarja taga olevas ettevõttes?

b) Millise Sete Gibernau vanaisa asutatud ja praeguseks tegevuse lõpetanud Hispaania firma mootorrattastel on võidetud trailis viis maailmameistritiitlit sõitjate arvestuses ja motoringrajasõidus kuus maailmameistritiitlit (neli sõitjate ja kaks konstruktorite arvestuses)?

97. Ta (sünd. 1964) oli sprinter, kes ei saavutanud midagi erilist 100 m jooksus, ent seda enam 60 meetris. 1987 ja 1989 tuli ta maailmameistriks ning ajavahemikus 1985-94 kuuel korral Euroopa meistriks. 1986. aastal püstitas ka uue maailmarekordi (7,00). Kes?

98. a) Millises Itaalia linnas toimusid viimati (2009) Vahemere mängud? Samas linnas toimus 1957 Vormel-1 sarja etapp 25,579 km pikal rajal, mis on senini kõige pikem trass, millel on toimunud Vormel-1 etapp.

b) Millises linnas (oma riigi pealinnas) toimub 2013. aasta maadluse EM-turniir? Varem pole seal korraldatud ei EM-i ega MM-i (1997 toimus seal küll sambo MM), kuid seal korraldatavat rahvusvahelist vabamaadluse turniiri nimetati eriti 1970ndatel ning 1980ndatel aastatel tugeva taseme tõttu ka "väikeseks MM-iks".

99. Millisel spordialal võisteldakse Eric Bompardi karikale (Trophée Eric Bompard)? Võistlus toimub traditsiooniliselt Pariisis oktoobri lõpus/novembris ning võitjad selgitatakse neljas distsipliinis. 1987. aastast peetava võistluse nimi oli algsest Trophée Lalique.

100. a) Millise spordiala MM-võistluse plakat?

b) Millises riigis on see kuulus väljak?

